

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Αθήνα 4-12-2018
Αριθμ. Πρωτ.:1069/162078

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Ορθολογική χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων-αντιβιοτικών»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 3589/21-11-2018**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Σ. Θεοδωράκης, Γ. Αμυράς, Σ. Δανέλλης, Σ. Λυκούδης, Γ. Μαυρωτάς και Γ. Ψαριανός**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Τόσο για τη διασφάλιση της ορθολογικής χρήσης των κτηνιατρικών φαρμάκων και, κυρίως, των αντιβιοτικών με στόχο τη μείωση της μικροβιακής αντοχής, όσο και για την υγιεινή και ασφάλεια των παραγόμενων ζωικών προϊόντων-τροφίμων εφαρμόζεται ένα αυστηρό νομικό πλαίσιο [Ν. 2538/1997 (Α'242), Ν. 3698/2008 (Α'198), Ν. 4235/2014 (Α'32), Π.Δ. 259/1998 (Α'191), αριθμ. 282371/2006 ΚΥΑ (Β'731), αριθμ. 310584/1998 ΚΥΑ (Β'456), αριθμ. 314738/2009 ΥΑ (Β'1835)] σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις για την κυκλοφορία, διάθεση και χρήση των κτηνιατρικών φαρμάκων, συμπεριλαμβανομένων των φαρμακούχων ζωοτροφών, καθώς και για τον έλεγχο των καταλοίπων φαρμάκων και άλλων ουσιών στα ζώα ζώα και τα προϊόντα τους.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία [Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 1831/2003], απαγορεύεται στη χώρα μας η χρήση αντιβιοτικών στα παραγωγικά ζώα ως αυξητικών παραγόντων για την προώθηση της ανάπτυξης των ζώων.

Συνοπτικά, ισχύουν τα εξής:

- πώληση των κτηνιατρικών φαρμάκων μόνον σε ειδικά αδειοδοτημένα καταστήματα λιανικής και χονδρικής πώλησης,
- διάθεση και χρήση των κτηνιατρικών φαρμάκων στα ζώα μόνον με κτηνιατρική συνταγή,
- έκδοση ειδικής κτηνιατρικής συνταγής για τα παραγωγικά ζώα,
- ειδικές προϋποθέσεις για τη χορήγηση βιβλιαρίου κτηνιατρικών συνταγών για τα παραγωγικά ζώα και το δικαίωμα συνταγογράφησης,
- υποχρεωτική τήρηση του Μητρώου Φαρμακευτικής Αγωγής στις εκτροφές παραγωγικών ζώων, όπου καταγράφονται αναλυτικά όλες οι χορηγήσεις κτηνιατρικών φαρμάκων και αντιβιοτικών,
- υποχρεωτική τήρηση μητρώου εισόδου- εξόδου κτηνιατρικών φαρμάκων στα καταστήματα λιανικής και χονδρικής πώλησης,
- εφαρμογή συστήματος των επίσημων ελέγχων στις εκτροφές παραγωγικών ζώων και στα αδειοδοτημένα σημεία πώλησης κτηνιατρικών φαρμάκων.

Ειδικότερα, αναφέρεται ότι στις εκτροφές παραγωγικών ζώων διενεργούνται ετησίως επίσημοι έλεγχοι βάσει ανάλυσης κινδύνου, σχετικά με την τήρηση των Μητρώων Φαρμακευτικής Αγωγής και τον έλεγχο ορθής χρήσης των κτηνιατρικών φαρμάκων, όσον αφορά:

- στην αναγκαιότητα χρήσης τους και μόνον κατόπιν κτηνιατρικής συνταγής,
- στο σωστό θεραπευτικό επίπεδο για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και
- στην ενδεδειγμένη δοσολογία.

Επιπλέον, σημειώνεται ότι εφαρμόζεται ετησίως το Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου Καταλοίπων (Ε.Π.Ε.Κ.) κτηνιατρικών φαρμάκων και άλλων ουσιών στα ζώα ζώα και τα προϊόντα τους, σύμφωνα με την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία, με το οποίο ελέγχονται, βάσει ανάλυσης κινδύνου, οι εκτροφές όλων των ειδών παραγωγικών ζώων, συμπεριλαμβανομένων και των άγριων θηραμάτων, για πλήθος αντιβιοτικών ουσιών, άλλων φαρμάκων και λοιπών ουσιών. Κάθε χρόνο, ελέγχονται περίπου 5.000 δείγματα ζωικών ιστών (αίμα, κρέας, ήπαρ, νεφρά, ούρα, αυγά, μέλι και ψάρια).

Από τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα των ελέγχων έχουν διαπιστωθεί ελάχιστες περιπτώσεις μη συμμορφώσεων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα:

- του Ε.Π.Ε.Κ. έτους 2015, διαπιστώθηκαν 4 περιπτώσεις μη συμμορφώσεων σε αντιβιοτικά, δηλαδή σε ποσοστό 0,45%,
- του Ε.Π.Ε.Κ. έτους 2016, δεν διαπιστώθηκαν μη συμμορφώσεις σε αντιβιοτικά και
- του Ε.Π.Ε.Κ. έτους 2017, διαπιστώθηκαν 6 περιπτώσεις μη συμμορφώσεων σε αντιβιοτικά, δηλαδή σε ποσοστό 0,67%.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο ενίσχυσης των επίσημων ελέγχων σύμφωνα με τον ν. 4235/2014 σχετικά με το ενιαίο κυρωτικό σύστημα «Διοικητικά μέτρα, διαδικασίες και κυρώσεις στην εφαρμογή της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών και της υγείας και προστασίας των ζώων και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α'32), επιβάλλονται αυστηρές κυρώσεις στις εκτροφές παραγωγικών ζώων σε περιπτώσεις μη ορθής χρήσης ή και παράνομης χρήσης κτηνιατρικών φαρμάκων.

Επίσης, πρέπει να επισημανθεί ότι η αρμόδια Διεύθυνση Προστασίας των Ζώων, Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) παρακολουθεί και αξιολογεί τους επίσημους ελέγχους που διενεργούνται στον τομέα της χρήσης κτηνιατρικών φαρμάκων στις εκτροφές παραγωγικών ζώων και, για τον λόγο αυτόν, υπενθυμίζει ετησίως στις αρμόδιες περιφερειακές κτηνιατρικές υπηρεσίες την αναγκαιότητα διενέργειας των επίσημων ελέγχων στις εκτροφές παραγωγικών ζώων στο 100% των ετήσιων στόχων, με ιδιαίτερη έμφαση στον έλεγχο της χρήσης μη εγκεκριμένων κτηνιατρικών αντιμικροβιακών προϊόντων και στην τήρηση του απαραίτητου χρόνου αναμονής.

Με στόχο την ενίσχυση της προαγωγής της ενδεδειγμένης χρήσης των αντιμικροβιακών ουσιών στα ζώα έχουν διενεργηθεί εκπαιδευτικές ημερίδες και έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ ενημερωτικά φυλλάδια για την ενημέρωση, εκπαίδευση και κατάρτιση των κτηνοτρόφων, κτηνιάτρων και όλων όσοι εμπλέκονται στον τομέα της κτηνιατρικής – κτηνοτροφίας.

Όσον αφορά στην αντιμετώπιση της μικροβιακής αντοχής, σημειώνεται ότι η μικροβιακή αντοχή αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες παγκόσμιες ανησυχίες για τη δημόσια υγεία και την ασφάλεια των τροφίμων. Η χρήση αντιμικροβιακών ουσιών σε ζώα παραγωγής τροφίμων αποτελεί δυνητικά σημαντικό παράγοντα κινδύνου για τη διάδοση μικροοργανισμών που έχουν αναπτύξει αντοχή στα αντιμικροβιακά μέσω της κατανάλωσης τροφίμων. Για τον σκοπό αυτόν, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε σε εφαρμογή ένα σχέδιο για την καταπολέμηση της μικροβιακής αντοχής με βάση συγκεκριμένες δράσεις, συμπεριλαμβανομένων των ενισχυμένων συστημάτων επιτήρησης της μικροβιακής αντοχής.

Σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία, τα Κράτη-Μέλη πρέπει:

- να παρακολουθούν την αντοχή που αναπτύσσουν ζωνοοσογόνι παράγοντες στα αντιμικροβιακά και, στον βαθμό που αποτελούν απειλή για τη δημόσια υγεία, σε άλλους παράγοντες και
- να αξιολογούν τις τάσεις και την προέλευση της μικροβιακής αντοχής.

Η παρακολούθηση καλύπτει τα παρακάτω βακτήρια που λαμβάνονται από δείγματα ορισμένων πληθυσμών ζώων, τα οποία χρησιμοποιούνται για την παραγωγή τροφίμων:

α) *Salmonella* spp.

β) *Campylobacter jejuni* και *Campylobacter coli* (*C. jejuni* και *C. coli*)

γ) Συμβιωτικό βακτήριο-δείκτης *Escherichia coli* (*E. coli*)

Επίσης, καθορίζονται ειδικές απαιτήσεις για την εναρμονισμένη παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων για τα βακτήρια *Salmonella* spp. και *E. coli* που παράγουν ευρέως φάσματος β-λακταμάσες (ESBL), AmpC β-λακταμάσες (AmpC) και καρβαπενεμάσες σε ορισμένα παραγωγικά ζώα και τρόφιμα.

Το Πρόγραμμα Παρακολούθησης της Αντοχής των Ζωνοοσογόνων και Συμβιωτικών Βακτηρίων στις Αντιμικροβιακές Ουσίες ξεκίνησε να εφαρμόζεται το έτος 2014, σύμφωνα με το ακόλουθο εκ περιτροπής σύστημα:

- α) κατά τα έτη 2014, 2016, 2018 και 2020 σε όρνιθες ωοπαραγωγής, κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής και το νωπό κρέας τους, καθώς και σε γαλοπούλες πάχυνσης και
- β) κατά τα έτη 2015, 2017 και 2019 σε χοίρους, βοοειδή ηλικίας κάτω του ενός έτους, στο χοιρινό κρέας και το βοδινό κρέας.

Τα αποτελέσματα από την εφαρμογή του εν λόγω προγράμματος συμπεριλαμβάνονται στην έκθεση για το ΠΟΕΣΕ (Πολυετές Ολοκληρωμένο Εθνικό Σχέδιο Ελέγχων) και δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ: <http://www.minagric.gr/index.php/el/the-ministry-2/poes>

Επίσης, στο πλαίσιο αντιμετώπισης της μικροβιακής αντοχής έχει συσταθεί από τον μήνα Σεπτέμβριο του έτους 2018 μία διυπουργική Επιτροπή για την «Ενιαία Υγεία» (ONE HEALTH), η οποία αποτελείται από εκπροσώπους των τριών εμπλεκόμενων Υπουργείων (Υγείας, Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Περιβάλλοντος & Ενέργειας) και έχει στόχο την εκπόνηση και την εφαρμογή ενός κοινού Εθνικού Σχεδίου Δράσης (Action plan) για τη μικροβιακή αντοχή.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΟΛΥΜΠΙΑ ΤΕΛΙΓΙΟΡΙΔΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπ. Υγείας – Γραφείο κ. Υπουργού
2. Υπ. Εργασίας, Κοιν. Ασφάλισης & Κοιν. Αλληλεγγύης
- Γραφείο κ. Υπουργού
3. Βουλευτή κ. Σ. Θεοδωράκη
4. Βουλευτή κ. Γ. Αμυρά
5. Βουλευτή κ. Σ. Δανέλλη
6. Βουλευτή κ. Σ. Λυκούδη
7. Βουλευτή κ. Γ. Μαυρωτά
8. Βουλευτή κ. Γ. Ψαριανό